

VREEMDSOORTIGE WOLKEN.

Paarlmoer-wolken of *iriseerende* wolken noemt de noorweegsche meteoroloog H. MOHN de hoogst eigenaardig gekleurde wolken, die hij sedert twintig jaren te Christiania waarneemt en aangaande welke hij in het *Meteorologische Zeitschrift* (1893, Band X, blz. 81) nadere bijzonderheden mededeelde.

Deze wolken hebben haren naam te danken aan de wonderschoone *spectraalkleuren*, die zich in het midden en aan de randen vertoonen, een verschijnsel, waardoor zij dadelijk in het oog vallen. Wat de hoogte betreft, waarop deze merkwaardige wolken zich bevinden, deze heeft MOHN op 107 tot 132 kilometer berekend; GEELMUYDEN berekende de hoogte van eene soortgelijke, door hem waargenomen wolk op slechts 23 kilometer. Later vond MOHN eené hoogte van 130 kilometer.

In het geheel zijn er te Christiania van 1871 tot 1892 op 42 dagen zulke *paarlmoer*- of *iriseerende* wolken waargenomen en wel bijna uitsluitend (n.l. 78 pet.) gedurende de drie *winter*maanden December, Januari en Februari. Uit het feit, dat zij nooit des nachts maar alleen bij dag worden gezien, mag men afleiden, dat het verschijnsel *terrestrisch* is en dat het aan het zonlicht zijn ontstaan te danken heeft. Meestal werden die wolken waargenomen, wanneer er eene temperatuursverhooging (gemiddeld 9° hooger dan de gemiddelde) plaats vond; verder werd het verschijnsel het meest gezien bij eenen lagen stand van de zon.

De kleuren der wolken zijn somwijlen zeer bestendig, doch in de meeste gevallen wisselen zij snel af; deze kleuren zijn echter niet, gelijk andere interferentie-kleuren, in een' kring, met de zon als middelpunt, gerangschikt, maar vertoonen eene bonte mengeling.

»De groote hoogte der *paarlmoer*wolken», zoo schrijft de heer MOHN, de verdeeling der luchtdrukking op het tijdstip, waarop zij gezien worden, het menigvuldig optreden van het verschijnsel gedurende den winter, het jaargetijde, waarin op onze breedten in de hoogere luchtlagen het luchtverval het grootst is, dit alles zijn omstandigheden, die met elkander in een nauw verband schijnen te staan.

Wanneer het ons gelukt de snelheid dezer wolken, de optische natuur van hare kleuren en van haar licht beter te leeren kennen, zullen wij, naar wij hopen, ook zoover komen, dat wij omtrent de stof, waaruit zij bestaan, den vorm harer deeltjes en de wijze, waarop zij in den dampkring ontstaan en zich ontwikkelen, volkomen zijn ingelicht."

H. O.